

**Česká školní inspekce
Inspektorát v Kraji Vysočina**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIJ-1060/16-J

Název právnické osoby vykonávající činnost školy a školského zařízení	Základní škola a mateřská škola Fryšava pod Žákovou horou, příspěvková organizace
Sídlo	592 04 Fryšava pod Žákovou horou 100
E-mail právnické osoby	skola-frysava-reditel@seznam.cz
IČ	70 990 263
Identifikátor	600 130 410
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Kamil Hübner
Zřizovatel	Obec Fryšava pod Žákovou horou
Místo inspekční činnosti	Fryšava pod Žákovou horou 100
Termín inspekční činnosti	31. 10. – 2. 11. a 4. 11. 2016

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného podle školních vzdělávacích programů v souladu s § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s rámcovými vzdělávacími programy a právními předpisy podle § 174 odst. 2 písm. c) zákona č. 561/2004 Sb.

Získávání a analyzování informací o vzdělávání žáků a o činnostech školy a školských zařízení v oblastech vymezených Plánem hlavních úkolů České školní inspekce na školní rok 2016/2017 podle § 174 odst. 2 písm. a) zákona č. 561/2004 Sb.

Charakteristika

Základní škola a mateřská škola Fryšava pod Žakovou horou, příspěvková organizace (dále škola) vykonává činnost mateřské školy, základní školy, školní družiny a školní jídelny. Škola se nachází v malé obci (365 obyvatel) v chráněné krajinné oblasti. Zaměřuje se na výuku v souladu s přírodou, přirozeným rytmem života a výchovu k úctě ke svému okolí.

V době inspekční činnosti zajišťovala škola předškolní vzdělávání 15 dětem (devět dětí je místních, ostatní dojíždějí z okolních obcí) v jedné třídě s celodenním provozem. Z nich pět bylo v posledním roce před zahájením povinné školní docházky, jedno dítě s odkladem povinné školní docházky a tři děti do tří let věku. Základní škola je tvořena jednou třídou prvního stupně, kde se v prvním až pátém ročníku vzdělávalo 14 žáků (tři žáci jsou místní, ostatní dojíždějí z okolních obcí). Naplněnost mateřské školy je 53 %, základní školy 23 %. Počet dětí a žáků od poslední inspekční činnosti klesl.

V jednom oddělení školní družiny bylo zapsáno 14 účastníků, ve školní jídelně se stravovalo 27 dětí a žáků školy.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy je ve funkci necelý rok. Ve své práci vychází z koncepce rozvoje školy, která stanovuje reálné a dosažitelné cíle na aktuální školní rok. Koncepce postrádá jasně stanovenou dlouhodobější strategii rozvoje a předškolního vzdělávání se týká pouze okrajově (bez přímé vazby na trendy v předškolním vzdělávání). Nejsou s ní seznámeni všichni pedagogové. Některé z cílů se podařilo již naplnit, např. realizaci plaveckého výcviku pro děti i žáky a zapojení zákonných zástupců do některých aktivit školy.

Řízení školy vykazuje zásadní nedostatky, např. v oblasti vedení povinné dokumentace, organizace provozu, kontroly, vyhodnocování a pracovně právní. Není nastaven systém autoevaluace a nejsou zaváděna účinná opatření ke zlepšení stavu. Dílčí kompetence, které delegoval ředitel školy na vedoucí učitelku mateřské školy, vychovatelku školní družiny a vedoucí školní jídelny, nejsou stanoveny jasně a srozumitelně. Chybí přímá či zprostředkovaná podpora ředitele a poskytování zpětné vazby, zejména směrem k mateřské škole. Vzhledem k tomu, že vedoucí učitelka spadá do kategorie nekvalifikovaných a zároveň začínajících, je nutné zajistit nápravu. Přestože podpora týmové spolupráce ze strany ředitele školy je minimální, mateřská škola, základní škola i školní družina spolupracují, především v rámci pořádání společných akcí, veřejných vystoupení a při výzdobě společných prostor. Přenos informací je dobře zajišťován především každodenním osobním kontaktem. Při jednáních pedagogické rady je vyhodnocován zejména průběh základního vzdělávání, směrem k mateřské škole je hodnocení činnosti neefektivní, zaměřené spíše na provozní záležitosti. Řediteli školy bylo doporučeno co nejdříve absolvovat studium pro ředitele škol.

Materiální podmínky školy jsou díky vstřícné podpoře zřizovatele na dostačující úrovni, postupně dochází k modernizaci vybavení. Prostředí školy působí příjemným dojmem, k výzdobě jsou využívány dětské a žakovské práce. Rezervy však byly shledány ve vybavenosti kreslicími potřebami (nepodporují správný rozvoj grafomotoriky), hračkami a pomůckami pro děti do tří let věku. Pro výuku tělesné výchovy dětí i žáků je upravena jedna třída základní školy. Je vybavena potřebným náčiním a náradím. I přes malé rozměry umožňuje plnit školní vzdělávací programy. Základní škola má k dispozici interaktivní tabuli, dataprojektor, počítače a další audiovizuální techniku. Sedací nábytek v mateřské škole nespĺňuje ergonomické požadavky, na rozdíl od učeben základní školy, které disponují výškově stavitelným nábytkem umožňujícím výuku žáků různých věkových kategorií

v jedné třídě. Účelně jsou využívány venkovní prostory školy (zahrada, okolní příroda) pro zdravý tělesný vývoj dětí i žáků. Pro zajištění odpovídajících teplotních podmínek v době výuky je nutná výměna netěsnících oken v budově. Nevhodné umístění nápojů pro zajištění pitného režimu (v umývárkách školy) bylo v průběhu inspekční činnosti napraveno.

Vzhledem k omezeným prostorám budovy není možné realizovat zájmové vzdělávání ve vlastních místnostech. Jsou využívány učebny a další prostory základní školy, upřednostňován je pobyt venku.

Vzdělávání zajišťují čtyři pedagogové, asistentka pedagoga a vychovatelka. Vychovatelka školní družiny vyučuje na částečný úvazek v základní škole, pro tuto práci však není odborně kvalifikována. Začínající učitelka mateřské školy zahájila studium k získání odborné kvalifikace. Chybí odborné a metodické vedení pedagogického sboru a promyšlená organizace dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, což je z důvodu krátké pedagogické praxe učitelek nezbytné. Ředitel školy neprovádí hospitační činnost a zpětná vazba k práci učitelek je z jeho strany minimální. Vyučujícím se daří vést děti i žáky k získávání požadovaných kompetencí. Přispívá k tomu aktivní spolupráce pedagogického sboru, předávání poznatků, konzultace o průběhu vzdělávání a odpovědnost učitelek za vlastní profesní rozvoj.

V době inspekční činnosti škola vytvářela strategii práce s dětmi s různou potřebou podpůrných opatření a zajišťovala podporu čtyřem žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, z nichž tři byli individuálně integrováni. Integraci žáků koordinuje výchovná poradkyně, která je zároveň třídní učitelkou. Kromě spolupráce se školskými poradenskými zařízeními a jejich doporučení využívají pedagogové konzultaci s pracovníky dalších specializovaných pracovišť (např. Dyscentrum Žďár nad Sázavou) a pedagogy z jiných škol. Opatření vyplývající z doporučení školských poradenských zařízení jsou realizována podle dosavadních právních předpisů. Vzhledem k nízkému počtu žáků a každodennímu úzkému kontaktu pedagogů je vyhodnocována účinnost těchto opatření kontinuálně. Jako účinná podpora úspěšnosti žáků se osvědčila vyšší názornost, multisenzoriální přístup, spojení edukačních procesů s pohybem a zadávání úkolů takové náročnosti, které u žáků s jistotou vedou k úspěšnému plnění. Primární prevence rizikových jevů je dobře nastavena školní metodickou prevencí. Děti i žáci dodržovali nastavená pravidla. Negativní jevy se daří zachytit včas. Při jejich řešení se škole osvědčila např. spolupráce se zákonnými zástupci a realizace komunitních kruhů žáků a učitele v případě nevhodného jednání žáků. Ve škole umístěné schránky důvěry využívají žáci ojediněle. Závažné projevy rizikového chování se v hodnoceném období nevyskytly. Z vyjádření žáků vyplývá, že se ve škole cítí bezpečně a chodí do ní rádi. Počet úrazů je malý. Zapojení do školních i mimoškolních aktivit je zajištěno pro všechny děti a žáky bez rozdílu. Škola zatím nezpracovala program poradenských služeb.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Sledovaný průběh vzdělávání v mateřské škole probíhal většinou v příjemné atmosféře, přestože byl ještě stále ovlivněn adaptačním režimem nejmladších dětí. Znalosti, schopnosti a dovednosti, které nejstarší děti v mateřské škole při inspekčních hospitacích prokazovaly, většinou odpovídaly očekávaným výstupům školního vzdělávacího programu. Komunikace probíhala klidným, zdvořilým a přátelským způsobem. Při plánování vycházely učitelky z dosavadních znalostí a zkušeností dětí. Vlastní vzdělávání bylo promyšleno vzhledem ke stanoveným cílům, méně ke složkám jejich obsahu (opomíjená složka postojová). Většinou se dařilo dodržet obsahovou správnost. Časový prostor pro spontánní sociální učení

v rámci spontánních aktivit byl dostatečný. Většinou byla dodržena jejich vzájemná vyváženost s činnostmi řízenými, méně se dařilo v oblasti námětové provázanosti. Nedostatky se objevily ve využívání účelné kombinace pestrých forem a metod práce, převažovalo tzv. tradiční dělení jednotlivých činností. Další nedostatky byly zaznamenány v důslednosti kontroly zadávaných pokynů v souvislosti se správným užitím hraček a pomůcek a práci s chybou. To se projevilo ve sníženém zájmu dětí o vzdělávání a nekázní. Diferenciace činností neproběhla vždy s ohledem na věkové složení třídy. Také se nedařilo vždy zajistit potřebný individuální přístup, což vedlo k malému přínosu vzdělávání pro děti.

Pozitivně byla hodnocena pravidelná pohybová aktivita, které se všechny děti účastnily s chutí a radostí. Vzdělávání dětí v anglickém jazyce se stalo součástí vzdělávací nabídky. Bylo zřejmé, že pro děti je komunikace v cizím jazyce zajímavá a snažily se dle svých možností do ní zapojovat. Většinou reagovaly na základní pokyny. Průběžné hodnocení dětí bylo formulováno převážně učitelkou, vrstevnické hodnocení bylo využito ojediněle.

Vzhledem k umístění školní jídelny v jiné části budovy dochází ke složitější organizaci činností. Přejechy, s nimiž souvisí zvýšené nároky na zajištění bezpečnosti dětí, způsobují prostoje.

Výuka v základní škole klade zvýšené nároky na organizaci. Na výuku výchovných předmětů jsou spojeny všechny ročníky. V ostatních předmětech jsou žáci děleni na dvě skupiny. Učitelé měli dobře promyšlenou strukturu hodin tak, aby se mohli rovnoměrně postupně věnovat jednotlivým ročníkům. Vzdělávací cíl byl většinou stanoven nebo vyplynul v průběhu vyučovací hodiny. Hospitované vyučovací hodiny probíhaly v přátelské a rodinné atmosféře, žáci a učitelé se vzájemně respektovali. Vyučující žáky povzbuzovali a průběžně motivovali pochvalou. Žáci ochotně spolupracovali, neobávali se vyjádřit svůj názor a požádat o pomoc v případě potřeby.

Vzhledem ke specifické organizaci byla účelně volena frontální forma výuky zaměřená na konkrétní ročník a samostatná práce žáků. Žáci zvládali střídání komunikace s učitelem a soustředění na individuální plnění úkolů. Dokázali se plně koncentrovat na zadanou činnost a prokazovali potřebné sociální dovednosti (např. seberegulační a sebeorganizační). Účelná spolupráce asistentky pedagoga s vyučujícími umožňovala individuální přístup k žákům. Použité pomůcky podporovaly názornost. K sebehodnocení a vzájemnému hodnocení byli žáci vedeni sporadicky. Didaktickou techniku využívali vyučující v hodinách minimálně.

Učitelé nevěnovali dostatečnou pozornost kvalitě grafických záznamů na tabuli a neposkytovali tak žákům dostatečnou oporu při vytváření základů jejich rukopisu v oblasti čitelnosti, úhlednosti a celkové úpravě písemného projevu. Malá pozornost byla věnována vedení žáků k užívání spisovného jazyka. Při výuce předmětů výchovného zaměření a praktických činností (spojená výuka žáků 1. – 5. ročníku) byla sledována malá diferenciací učiva vzhledem k věku a schopnostem žáků.

Aktivity školní družiny vhodně doplňují povinné vzdělávání o nabídku relaxačních a volnočasových aktivit. Hodinu před ukončením předškolního vzdělávání docházeli účastníci zájmového vzdělávání do mateřské školy, kde probíhala jejich společná činnost. Nebyly však splněny formální podmínky pro realizaci propojení činnosti mateřské školy a školní družiny.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Mateřská škola průběžně získává informace o výsledcích vzdělávání dětí, avšak uplatňovaný systém není nastaven ať již ve vztahu ke školnímu vzdělávacímu programu či příslušnému

rámcovému programu. Kvalita hodnocení úrovně vzdělávacích výsledků má pouze nízkou vypovídající hodnotu. Informace o posunech výsledků každého dítěte jsou v omezené míře získávány prostřednictvím záznamových archů bez doporučení dalšího rozvoje. Dbáno je na sebe prezentaci každého dítěte, což bylo patrné v prostorách školy i tříd.

Výsledky základního vzdělávání jsou projednávány na jednáních pedagogické rady a zveřejňovány ve formě statistických přehledů ve výročních zprávách o činnosti školy. Učební pokroky žáků a případné problémy jsou projednávány v rámci činnosti metodického sdružení. Informace zákonným zástupcům jsou předávány prostřednictvím žákovských knížek a na třídních schůzkách.

Ve školním roce 2015/2016 prospělo s vyznamenáním 94% žáků a ostatní prospěli. Druhé celoplošné generální zkoušky v roce 2013 se účastnili tři žáci školy a v testovaných předmětech matematika, český jazyk a anglický jazyk dosáhli výborného hodnocení. Aktivní zapojení žáků do zájmové činnosti školy (kroužek dovedných rukou, práce s prostředky informačních komunikačních technologií, hudební a výtvarné aktivity, sportovní a jiné hry) umožňuje vyučujícím podporovat jejich schopnosti a nadání a směřovat je ke smysluplnému využívání volného času. Zpětnou vazbu o úspěšnosti žáků v navazujícím vzdělávání získává škola především prostřednictvím osobního kontaktu se zákonnými zástupci bývalých žáků.

Podporou pro posilování kompetencí dětí a žáků je spolupráce s místními spolky a organizacemi, např. s knihovnou a kulturním výborem. Výsledky školy jsou prezentovány veřejnými vystoupeními na kulturních akcích. Vztahy se zákonnými zástupci dětí a žáků školy se rozvíjejí a posilují v rámci společných aktivit, např. realizací výtvarných děl, oprav zařízení na školním dvoře a úprav přírodní zahrady. Pozitivním přínosem ke zlepšování výsledků vzdělávání je např. podpora zřizovatele v oblasti zlepšování materiálních podmínek a v rámci logopedické péče spolupráce se speciálními pedagožkami ze Speciálně pedagogického centra při Základní škole a Střední škole Březejc.

Závěry

Hodnocení vývoje

- zhoršení v oblasti řízení školy a zajištění výuky odborně kvalifikovanými pedagogy
- zhoršení ve využívání vzdělávacích strategií
- mírné zlepšení materiálních podmínek školy

Silné stránky

- vytváření příjemného školního prostředí s přispěním dětských a žákovských prací
- vstřícná a přátelská komunikace s dětmi a žáky

Slabé stránky

- škola nemá vytvořenou koncepci a strategii rozvoje na období delší jednoho roku
- pravidla organizace a provozu školy nebyla aktualizována a nejsou v souladu s aktuálním reálným stavem fungování školy
- chybí aktivní řízení školy, není využíván kontrolní systém a není nastaven systém autoevaluace školy
- nedostatečný profesní rozvoj ředitele školy
- nedostatečné odborné a metodické vedení pedagogů ze strany ředitele školy
- ve vyučovacích hodinách chybí sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků

- plánování stejně jako volené výchovně vzdělávací strategie nezohledňují všechny složky vzdělávacích cílů a individuální potřeby dětí

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- efektivně využívat odpovídající výchovně a vzdělávací strategie
- funkčně nastavit řízení školy, kontrolní a hodnotící systém
- zahájit funkční studium ředitelem školy
- upravit organizaci provozu v souladu s potřebami školy
- zefektivnit evaluační systém
- zajistit odpovídající vedení povinné dokumentace školy

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Rozhodnutí MŠMT čj. 11310/2016-2 ve věci návrhu na zápis změny v údajích v rejstříku škol a školských zařízení, s účinností od 12. 5. 2016, ze dne 12. 5. 2016
2. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení, ze dne 25. 10. 2016
3. Jmenování na vedoucí pracovní místo ředitele s účinností od 1. 2. 2016, ze dne 29. 1. 2016
4. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání Duhový svět, s platností od 1. 9. 2016
5. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání Barevná škola, s platností od 1. 9. 2013
6. Dodatek ke školnímu vzdělávacímu programu pro základní vzdělávání, ze dne 29. 8. 2016
7. Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání Barevná školní družina, s platností od 1. 9. 2008, aktualizován k 1. 9. 2016
8. Inspekční zpráva, čj. ČŠIJ-178/11-J, ze dne 30. března 2011
9. Koncepce rozvoje školy ZŠ a MŠ Fryšava pod Žákovou horou, ze dne 30. 8. 2016
10. Školní řád, s účinností od 3. 9. 2012
11. Školní řád mateřské školy, platný od 1. 9. 2016
12. Vnitřní řád školní družiny, ze dne 30. 8. 2016
13. Provozní řád školní jídelny, ze dne 1. 9. 2016
14. Kniha úrazů dětí a žáků založená ke dni 1. 9. 2010
15. Rozvrh hodin ve školním roce 2016/2017
16. Personální dokumentace
17. Účetní dokumentace
18. Rozhodnutí ředitele školy
19. Školní matrika dětí a žáků
20. Minimální preventivní program, školní rok 2016/2017, ze dne 28. 8. 2016
21. Hodnocení průběhu vzdělávání za školní rok 2016/2017
22. Třídní kniha mateřské školy, školní roky 2015/2016 a 2016/2017, docházka dětí
23. Třídní kniha základní školy, školní rok 2016/2017
24. Třídní výkaz

25. Zápisy z jednání pedagogické rady za školní roky 2015/2016 a 2016/2017
26. Přehled absolvovaného vzdělávání pedagogických pracovníků
27. Dokumentace výchovného poradce
28. Výroční zpráva za školní rok 2015/2016, ze dne 12. 10. 2016
29. Přehled výchovné práce školní družiny za školní rok 2016/2017
30. Přihlašovací lístky do školní družiny, školní rok 2016/2017
31. Zahajovací statistické výkazy pro školní rok 2016/2017

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekce, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Inspektorát v Kraji Vysočina, Zborovská 3, 586 01 Jihlava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.j@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Ludmila Dobalová, školní inspektorka

Ludmila Dobalová v. r.

Bc. Bohuslava Dvořáková, kontrolní pracovnice

Bohuslava Dvořáková v. r.

Mgr. Pavel Hudeček, školní inspektor

Pavel Hudeček v. r.

Mgr. Pavla Srnská, školní inspektorka

Pavla Srnská v. r.

V Jihlavě 23. listopadu 2016

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Kamil Hübner, ředitel školy

Kamil Hübner v. r.

Ve Fryšavě pod Žákovou horou 28. 11. 2016